

Kaijutin 2005
Lemmikkilinnut Kaijuli ry

Lemmikkilinnut Kaijuli Ry

HALLITUS

Puheenjohtaja: Tiina Torikka, tinttu@papukaijat.net / 050-5529142

Varapuheenjohtaja: Jarkko Leppänen, jake@papukaijat.net

Sihteeri: Sabine Fehrmann, sabine@papukaijat.net

Rahastonhoitaja: Maarit Räinen, maami@papukaijat.net

Jäsenvastaava: Amani Banjo, daisy@papukaijat.net

Jäsen: Leena Pätiälä, leena.patiala@welho.com

Jäsen: Jenni Mehtonen, jenni@papukaijat.net

Varajäsen: Milla Törhönen

Varajäsen: Jussi Pärssinen

MUUT TOIMIHENKILÖT

Media- ja sponsorivastaava (lintupäivät): Leena Pätiälä, leena.patiala@welho.com

Hoitorinki: Tiina Torikka, hoitorinki@papukaijat.net

Kirjastovastaava: Jenni Mehtonen, kirjasto@papukaijat.net

Sijoitusrinki: Sanne Lappalainen / Kirsi Lehti, sijoitusrinki@papukaijat.net

Kaijulikauppa ja nuorisovastaava: Maarit Räinen, kauppa@papukaijat.net

Tietotekniikkavastaava: Jarkko Leppänen, admin@papukaijat.net

Vuosijulkaisu: Milla Törhönen, vuosijulkaisu@papukaijat.net

Esitteet: Sabine Fehrmann, esitteet@papukaijat.net

Jäsenrekisteri: Amani Banjo, jassenrekisteri@papukaijat.net

Rahastonhoitaja: Maarit Räinen, rahastonhoitaja@papukaijat.net

Eläintensuojelu: Leena Glans, elainsuojeluvastaava@papukaijat.net

Ideavastaava: Sabine Fehrmann, sabine@papukaijat.net

KAIJUTIN 2005

Päätoimittaja: Milla Törhönen

Oikoluku: Terhi Lassila

Taitto: Anniina Savisalo

Paino: Vammalan Kirjapaino Oy

Kannessa esiintyy kultaposkiamatsoni Hupu-Yavita

Kuva: Salla Lampikari

Tällä sivulla kuvassa sinikelta-ara Pive

Kuva: Jussi Pärssinen

Kaijutin-logo: Essi Laavainen

Nuorisotiimin logo: Ida-Emilia Kaukonen

Kaijutin

2005
Lemmikkilinnut Kaijuli ry

World Parrot Trust 4

Puheenjohtajan puheenvuoro 6

Heinolan lintutalo 8

**Linnun tuonti ulkomailta -
Tamun tarina** 10

Vauva tuli taloon 16

Nokka vinossa? 19

Tee se itse - fleecevaljaat 22

Nuorisosivut:

Kasvattaja vai pesittäjä? 26

Ristikko 27

Kuvapähkinä 28

Piirustuskilpailun satoa 29

Maailmanlaajuista työtä papukaijojen suojelemiseksi ja niiden hyvinvoinnin takaamiseksi

The World Parrot Trust (WPT) perustettiin Ison-Britanniassa vuonna 1989. Järjestön kansainvälinen laajeneminen on ollut nopeaa: nykyään WPT:lla on hyväntekeväisyys- ja tukiryhmiä Afrikassa, Australiassa, Belgiassa, Kanadassa, Tanskassa, Japanissa, Saksassa, Hollannissa, Italiassa, Espanjassa, Sveitsissä ja USA:ssa. Papukaijoille kerätyt varat ovat ylittäneet 800 000 £ (1,3 milj. \$) ja niitä on käytetty 37 papukaijalajin suojele- ja hyvinvointiprojektien aloittamiseen ja tukemiseen 22 maassa. Vaikka toiminta on näinkin laajaa, World Parrot Trust toimii vapaaehtoisten turvin; järjestöllä on maailmanlaajuisesti vain yksi kokoaikainen ja kolme osa-aikaista työntekijää. Tämä ainutlaatuinen kustannustehokas toimintatapa on

mahdollista WPT:n Ison-Britannian kotikeskuksen, Paradise Parkin, lahjoittaman huomattavan taloudellisen ja logistisen avun turvin sekä tietysti monien vapaaehtoisten lahjoittaman ajan ja työpanoksen avulla.

WPT:n yleisenä päämääränä on edistää kaikkien papukaijalajien selviytymistä, ja yksilötasolla tavoitteena on edistää jokaisen yksittäisen linnun hyvinvoinnin turvaamista. Järjestö pyrkii näihin tavoitteisiinsa rahoittamalla kohteissa tapahtuvaa suojelutyötä, tutkimusprojekteja ja koulutusta. Järjestö pyrkii levittämään 'vastuullisen lintukulttuurin' ajattelutapaa, jossa papukaijojen tarpeet on asetettu kaupallisten, poliittisten sekä uraa ja ihmisiä koskevien asioiden edelle. WPT ja sen jäsenet toivovat, että heitä pidettäisiin

papukaijoiden todellisina ystävinä, ja järjestötoivookin saavansa enemmistön lintu harrastajista ja tieteentekijöistä kannattamaan arvojaan.

”Tehtävä on valtava – varamme ovat rajalliset. Tarvitsemme jokaisen lintujen kanssa tekemisissä olevan sitoutumista; niiden, jotka omistavat, kasvattavat, tutkivat tai suojelevat papukaijoja. Heidän lisäksi toivomme saavamme tukea myös niiltä, jotka ymmärtävät kriisin, joka maailmaa kohtaa luonnon monimuotoisuuden vähentyessä. Aiomme jatkossakin käyttää apunamme papukaijoiden

erityistä charmia voittaaksemme valvettuneiden ihmisten mielet ja sydämet.”

Michael Reynolds

Perustaja ja kunniajohtaja

World Parrot Trust

Kuva ja logo: World Parrot Trust

Käännös: Mari Rusko

Edellisen sivun kuvassa Mike Reynolds ja käsinkasvatettu mauritiuksenkaija (*Psittacula echo*) Pablo, joka on päästetty villien ja Mauritiuksella todella uhanalaisten lajikumppaniensa seuraan.

Tukeakseen järjestön esimerkillistä toimintaa Lemmikkilinnut Kaijuli ry on liittynyt sen yhdistysjäseneksi syyskuussa 2005. Lisäksi tarkoituksena on esitellä Kaijulien jäsenille kansainvälistä tietotaitoa, koskien papukaijoiden pitoa lemmikkinä ja salakuljetuksen luonnonpopulaatioille aiheuttamia vaaroja. WPT:n neljännesvuosittain ilmestyvä PsittaScene-lehti on kolmin kappalein lainattavissa Kaijulien jäsenille varatussa kirjastossa - resurssien salliessa artikkeleita tullaan kääntämään myös suomeksi.

Puheenjohtajan puheenvuoro

Kädessäsi on historian toinen Kaijutin-vuosijulkaisu ja ensimmäinen lehdessä julkaistava "puheenjohtajan puheenvuoro".

Miettiessäni aihetta, mitä haluaisin käsitellä, tuli mieleeni heti varmaan kymmenkunta asiaa, mutta tässä muutama: Koskaan ei varmaan tule tarpeeksi kiitettyä aktiivihenkilöitä heidän tekemästään arvokkaasta työstä, joten haluan nyt ensimmäiseksi lausua kaikille ison kiitoksen. Toimintamme laajenee jatkuvasti, ja välillä tuntuu siltä, että kaikki työ kasaantuu muutamien henkilöiden niskaan, joten aktiivihenkilöitä tarvitaan jatkuvasti lisää. Mikäli tätä lukiessasi mietit, että haluaisit toimintaan mukaan, ota ihmeessä yhteyttä yhdistyksen hallitukseen tai keneen tahansa aktiivihenkilöistä.

Yksi yhdistyksen tärkeimmistä tavoitteista on kehittää lintuharrastusta maassamme. Eräs ongelmista on kaikkien niiden ihmisten tavoittaminen, joilla on lintu kotona puutteellisissa olosuhteissa, kuten pyöreässä häkissä ja siemenravinnolla. Monilla ei ole tietoa edes lintunsa lajista, lintu on vain "sellainen vihreä". Tästä syystä lintupäivillä on suuri merkitys, sillä siellä pystymme jakamaan asiallista tietoa lintujen hyvinvoinnista ja tarpeista koskien niin ravintoa, odotettavissa olevaa elinikää kuin linnun yleistä viihtyvyyttäkin. Kaikissa tällaisissa tapauksissa on kuitenkin syytä muistaa ystävällisyys ja

asiallinen neuvonta, joilla yleensä päästään hyviin tuloksiin.

Myös nuorisotiimi aloitti yhdistyksessämme tänä vuonna, ja touhua on jo ollutkin. Olen vakaasti sitä mieltä, että nuorten tietämykseen ja innostuneisuuteen kannattaa panostaa, sillä heistä löytyvät ne tulevaisuuden lintuharrastajat, jotka pystyvät neuvomaan niitä, joilla tietoa ei ole. Tälläkin hetkellä foorumissa saa jo lukea todella fiksuja vastauksia joiltain nuorilta.

Porukka Ähtärin eläinpuistossa

Yhdistys on ollut myös aktiivinen erilaisten erilaisten ryhmämatkojen ja mökkireissujen järjestäjä. Koluttu on mm. suomalaisia eläintarhoja, ruotsalainen amatsonin kasvattaja sekä tietysti ikimuistoinen Loro Parque Teneriffalla. Tätä kirjoittaessani olemme juuri palanneet syyskokouksesta, missä päätettiin, että matkojen järjestämistä jatketaan. Foorumista tulee aina löytymään tietoa ajankohdista ynnä muista. Kirjjesäsenille luonnollisesti lähetetään tietoa asioista postitse.

Jo yhdistystä perustettaessa tavoitteena oli yhteistyö eri lintuyhdistysten kanssa, ja

tänä syksynä olemmekin liittyneet WPT:iin (World Parrot Trust), josta lisää asiaa toisaalla lehdessä. Myös ensimmäinen ”yhteinen julkinen esiintyminen” Suomen Papukaijayhdistyksen kanssa tapahtuu lokakuun lopulla Vantaan suurmessuilla. Yhteistyötoimintaa eri yhdistysten kanssa on täten hyvä jatkaa tästä eteenpäin.

Loppuun haluan toivottaa erinomaisen mukavaa loppuvuotta kaikille lintujensa parissa. Lintupäivillä nähdään!

Tiina Torikka
Puheenjohtaja
Lemmikkilinnut Kaijuli ry

Kuvat: Jami Torikka, Milla Törhönen ja Sanne Lappalainen

Hallitus altaassa Teneriffalla

Heinolan lintutalo

Lintutalon on perustanut Anthony Wosley vuonna 1963, ja vuodesta 1998 sitä on johtanut Olli Vuori. Vuosittainen kävijämäärä on n. 115 000-300 000 henkilöä. Talon päätarcoitus on ottaa suojiinsa kotimaisia, loukkaantuneita villilintuja ja kuntouttaa niitä takaisin luontoon päästettäväksi. Vuosittain taloon tulee 250-300 lintua, joista luontoon palautetaan n. 30%. Lopuista osa menehtyy ja omatoimiset jäävät Heinolaan. Suurimmat loukkaantumissyöt ovat voimajohdot, ikkunat ja muut lasit sekä liikenne.

Lintutalo toimii yhteistyössä muiden eläintarhojen, kuten Korkeasaaren ja Ähtärin kanssa. Käytännössä yleensä lintujen tulo Heinolaan tapahtuu siten, että palokunta käy

pelastamassa linnun ja poliisi toimittaa sen tarhalle. Lintuja tulee myös yksityisten henkilöiden toimesta, ja kaikki talossa olevat trooppiset lemmikkilinnut ovatkin aikoinaan tulleet yksityisiltä. Talolla on tällä hetkellä noin 450 lintua, joista n. 200 on papukaijoja ja muita lemmikkilintuja. Tällaisen lintumäärän ruokintaan saadaan avustusta esim. markettien hedelmä- ja vihanneshyllyistä, lahjoituksina yksityisiltä (esim. kalaa, marjoja jne), sekä tehtaitakin (koiranruokaa, lasten purkki-ruokaa ja siemenseoksia).

Lemmikkilintuja on ajan mittaan kertynyt tarhalle mitä moninaisimmista syistä, ja niitä onkin siellä aikamoinen kirjo: vihersiipiara, sinikelta-ara, hybridiaara, erilaisia kakaduja, harmaapapukaijoja, aratteja, kauluskaijoja, roselloja, kyyhkysiä, amatsoneja, peippoja jne. jne. Nykyisin niitä ei enää oteta lisää, sillä tässäkin määrässä riittää tarpeeksi hoitamista. Uuden tulevan lainsäädännön myötä useampia lintuja varten tarvittaisiin

myös suuremmat tilat. Heinolassa papukaijoilla on kaksi taloa, joista toinen on ns. talvitalo, jonne pääsee yleisöä myös talvella. Yhdistyksemme piti 13.8.05 talolla lintupäivän, joka oli niin mukavasti sujunut tapahtuma, että sinne mennään ensi vuonnakin! Mieleen jäi myös hauskoja tarinoita. Lempeä ja aina hyvällä tuulella oleva jättiläinen vihersiipiara Ariel on kaikkien kaveri ja äärimmäisen tarkka aprikoosioseesta, jota sille tarjotaan namiksi - vain Bona kelpaa. Vaikka muunmerkkistä annetaisiin, niin eipä käy. 21-vuotiaan albiinovariksen herkkua puolestaan on kermajuusto. Sakke Järvenpään aikoinaan talolle luovuttamat hybridiara ja tanimbarinkakadu ovat yleensä samassa häkissä, mutta nyt oli tanimbari antanut kyytiä isommallensa niin

kunnolla, että oli jäähyn paikka.

Ara myös juttelee tuhmia - onhan se ollut moottori-pyöräkaupassa "hommissa"...

Siniotsa-amatsoni Pedro, reilusti yli 50-vuotias, eleli 40 vuotta omistajansa kanssa. Sitten kun aikoinaan 93-vuotias omistaja meni vanhainkotiin ja Pedro Heinolaan, niin lintu alkoi hauskuuttaa yleisöä halutessaan laajalla varastolla sairaskertomuksia, kuten "lonkkaa kolottaa" yms.

Vierailemisen arvoinen paikka kaikille lintuharrastajille!

Teksti Leena Pätiälä
Kuvat Milla Törhönen

Tamun tarina

Tutustuin taannoin Andrea Wiebelskircheriin, joka omistaa upealuonteisen ja suhteellisen nuoren senegalinkaija (*Poicephalus senegalus*) Joyon. Joyo on ollut minulla usein hoidossa, sillä työnsä vuoksi Andrea on aina kaksi viikkoa kuukaudesta työkomennuksella ja kaksi viikkoa kotona. Andrea oli jo kauemmin miettinyt kaveria Joyolle, kun hän tutustui saksalaiseen kasvattajaan Sven Mülleriin, joka kasvattaa mm. meksikonaratteja (*Pionus senilis*). Pitkän juttelun jälkeen Andrea totesi, että siinäpä olisi mainio kaveri Joyolle.

Itsekin olin jo pidemmän aikaa miettinyt linnun hankintaa. Vaikka omistankin pienen armeijan verran ruusukaijasia (*Agapornis roseicollis*), tunsin olevani valmis sitoutumaan hieman haasteellisempaan kaveriin - ruusukaijaseni nimittäin elävät hyvin pitkälle omaa sosiaalista elämäänsä välittämättä tuon taivaallista minun olemassaolostani, kunhan ruoka ja juoma tarjoillaan ajallaan. Olin jo pidemmän aikaa katsellut Pionus-suvun edustajia, mutta vasta tutustuessani Andreaan ja puhuessani lajista, kasvattajasta ja poikueesta hänen kanssaan tein valintani: minulle tulee samanlainen!

Ryhdyimme Andrean kanssa toden teolla ottamaan selvää siitä, mitä kaikkea linnun tuonti Suomeen vaatii. Lintuhan tulisi ulkomailta, tosin EU:n sisäpuolelta, mikä onneksi helpottaa tuontia. Siltikään se ei ole yksinkertaista, ellei tiedä mitä on tekemässä.

Soitin maa- ja metsätalousministeriöön ja tiedustelin linnun tuontia ulkomailta Suomeen. Heti alkuunsa ongelman aiheutti se, että tuontilupa Suomeen vaatii joko umpirenkään tai mikrosirun. Poikasilta oli nimittäin jouduttu ottamaan umpirenkaat pois väärän koon takia. Kasvattaja ei ilahtunut sirutuksen pakollisuudesta, mutta muita vaihtoehtoja ei ollut. Sirutus itsessään on varsin vaaraton toimenpide, vaikka siinä omat riskinsä onkin.

Laitoimme tuontiluvan vetämään, ja se saapuikin muutamassa viikossa, vaikka ennakkotietojen mukaan luvan saamiseen saattaa mennä yli kuukausi. Tulkittuamme tuontiluvan vaatimat toimenpiteet soitimme jälleen kasvattajalle ja kerroimme, mitä kaikkea linnun tuonti maahan vaatisi hänen puoleltaan.

Tämän jälkeen alkoi soittorumba kaikkiin Saksaan lentäviin lentoyhtiöihin. Kävi ilmi, että lintuja huolvivia lentoyhtiöitä oli vain kaksi

hyasinttiara

välillä Saksa-Suomi: Finnair ja Lufthansa. Muut lentoyhtiöt eivät kuljeta eläviä eläimiä, eivät ainakaan lintuja. Puhelimessa kävi myös ilmi, ettei lintuja huolitaisi ruumaan matkatavarana vaan ne tulisi kuljettaa lentorahtina, jolle tulisi hintaa noin 400€. Onneksi lentoyhtiö, jolla lensimme Stuttgartista (Finncom Airlines), suostui ottamaan linnut. Tähän tosin ei pidä missään nimessä turvautua, vaan ajan tasalla olevan tiedon saat soittamalla suoraan lentoyhtiöön! Toinen järkevä vaihtoehto lintujen tuomiseen on lautta, mm. Superfast Ferries, joka liikennöi Hangosta Rostockiin. Kyseisellä lautalla lintujen kuljetukselle täytyy kuitenkin pyytää erikoislupa jo varausta tehdessä. Lisäksi joutuu aina ottamaan eläinhytin, joten halvimmat nais-/miespaikat eivät tule kysymyseenkään. Menopaluu elokuulle 2005 olisi tullut maksamaan 432€ - 507€ riippuen menomatkan yöpymismuodosta, auton kanssa tulee hintaa vielä lisää.

Tämän jälkeen varaamaan matkaa. Enää muutama viikko, ja lintu olisi kotona! Ainoa vastoin käyminen oli Newcastle-taudin testituloksissa – testi oli toki negatiivinen kuten pitääkin, mutta laboratorio ei suostunut lähettämään tuloksia faksilla. Tulokset lähetettiin siis postilla kasvattajalle, ja sieltä edelleen faksilla Suomeen. Alkuperäiset sain myöhemmin postin välityksellä.

Lähtöpäivä koitti. Lensin Stuttgartiin, josta jatkoin junalla Mannheimiin. Siellä tapasin Andrean, joka oli matkustanut jo aiemmin lähimaille vanhempiansa luo. Minäkin olin tervetullut yöpymään Andrean vanhempien luona. Menimme asemalta suoraan AI-VAN

mahtavaan Kölle Zoo -eläinliikkeeseen. Linnut tulevat sinne Loro Parkista, mikä näkyikin niiden hinnoissa. Lelut, ruoat ja häkit puolestaan olivat puoli-ilmaisia, joten jouduin ihan "pakosti" kantamaan niitä kotiin selkää vääjänä.

Saksassa vietetyt muutamat päivät olivat mitä antoisampia – vaikka olin matkalla vain 3 päivää, tuntui reissu vähintään viikolta! Kohokohta oli tottakai Tamun näkeminen kasvattajan luona luonnonkauniissa, viiniköynnösten ympäröimässä, pienenpienessä kylässä nimeltä Sprendlingen! Tamun kasvattaja Sven oli sopinut tapaamisista muutamien muun yhdistyksen sisällä toimivan kasvattajan kanssa, joten pääsimme vierailemaan heidän luonaan. Lajien kirjo oli valtava! Oli kauluskaijoja (sinisiä, valkoisia ja harmaita), senegalin- ja afrikankaijoja, agaporniksia (roseicollis, taranta, personatus, fischeri, cana), undulaatteja, hyasintti-, sinikelta- ja brasilianaroja, palmu-, aro-, ruusu-, valko-, tanimbarin-, filippiinien-, idänkoukku- ja celesbesinkakaduja, avoparikaijoja, harmaapapukaijoja, keoja sekä joitakin amatsoneneja.

Paluupäivä koitti ja Sven vei meidät Stuttgartin kentälle, mikä ihana mies! Hyvin haitkeilla mielin halusimme, pakkasimme lin-

Tervetuloa Reporankaan!

Palvelemme sinua jo viidellä paikkakunnalla.

Näytä Kaijulin jäsenkorttisi, niin saat

10% alennuksen lintutuotteista.

Espoo • Jyväskylä • Kuopio
Mikkeli • Tampere

nun kuljetusboksiin ja suuntasimme lähtöselvitykseen. Kentällä kaikki meni loistavasti, emme joutuneet edes maksamaan eläinmaksua! Taisi lähtöselvityksessä virkailijalta unohtua... Ainoa verenpainetta nostattanut kokemus oli se, kun tullitarkastuksessa vaadittiin kuljetusboksin läpivalaisua. Koska eläimiä ei voi läpivalaista, jouduimme pieneen huoneeseen, jossa nappasin Tamun syliin sillä aikaa kun tullivirkailija kävi juoksuaskelin läpivalaisemassa boksin. Sitten shokissa oleva lintu takaisin boksiin ja ei kun menoksi.

Ennen koneen lähtöä kuulutettiin matkustamossa siellä lentävästä siivekkästä. Tämä on aina pakko tehdä siltä varalta, että koneessa sattuisi olemaan vakavasti allerginen henkilö. Tässä tapauksessa lintua ei otettaisi matkustamoon, vaan se joutuisi matkustamaan ruumassa. Lento meni loistavasti kuohuviiniä juodessa. Helsinki-Vantaan lentokentälle saavuttuamme selvisimme tullista ehjin nahoin ja taitoimme viimeiset kilometrit kohti kotia uuden perheenjäsenen kanssa hymyissä suin.

Tuontiluvan vaatima eläinlääkärintarkastus tapahtui pari päivää maahantulon jälkeen. Eläinlääkäri tuli meille kotiin ja tarkasti Tamulta sirun, lääkirintodistuksen sekä Newcastle-taudin erillisen laboratoriotodistuksen. Itse lintua lääkäri ei tutkinut, vaan kyseli sen voinnista ja totesi sen olevan reipas ja aktiivinen. Tamulla ei myöskään ollut sairaa linnun merkkejä, kuten vuotavia sieraimia tai silmiä. Tamu sai siis myös Suomesta puhtaat paperit!

Haluaisin kiittää puolestani seuraavia henkilöitä, jotka tekivät matkastani erittäin onnistuneen: Sven Müller, Andrea Wiebelskircher perheineen, Michael & Pirkko Göbel, Jarmo Manninen ja Finncom Airlines.

Teksti ja kuvat: Sabine Fehrmann

Linnun tuonti EU-maasta:

Mitä pitää ottaa huomioon ja mitä papereita tarvitaan?

- 1) Linnut on tutkittu kielteisillä tuloksilla verinäytteestä selorogisesti tai ulostenäytteestä virologisesti Newcastle-taudin varalta (vaatimus ei koske Ruotsia). Tutkimustulos ei saa olla 21 vrk vanhempi. Tutkimustuloksista täytyy olla laboratoriotodistus, josta käy ilmi tutkittavan laitoksen yhteystiedot sekä linnun yksilötiedot. Tämän hoitaa kasvattaja/kauppias.
- 2) Maahantuotavien lintujen mukana on seurattava terveystodistus, jonka lähtömaan virkaeläinlääkäri on allekirjoittanut samana päivänä kun linnut ovat lähteneet alkuperäislaitoksestaan. Tämän hoitaa kasvattaja/kauppias. Todistuksesta tulee käydä ilmi seuraavat asiat:
 - Maahantuoduilla linnuilla samoin kuin samoissa tiloissa pidetyillä muilla linnuilla ei ole havaittu tarttuvien tautien oireita edeltävien 14 vrk:n aikana.
 - Linnut ovat olleet viimeisen 30 vrk:n ajan kyseisessä EU-maassa, ja linnut eivät ole karanteenin rajoittavien määräysten alaisia.
 - Lähtölaitoksessa ei ole todettu lintuinfluenssaa 30 päivän aikana ennen lähtöä.
 - Lähtölaitos ei ole Newcastle-taudin varalta annettujen rajoittavien määräysten alainen.
 - Lintuja ei ole koskaan rokotettu tarttuvia tauteja vastaan.
 - Jos kyse on papukaijalinnuista, lähtölaitoksessa ei ole todettu psittakoosia kahden kuukauden aikana ennen lähtöä.
- 3) Tarvitaan kirjallinen ennakoilmoitus sekä Suomen maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosastolle että saapumispaikkakunnan kaupungin-/kunnaneläinlääkärille vähintään 1 vrk ennen maahantuloa. Soittamalla maa- ja metsätalousministeriöön saa esim. sähköpostiosoitteen, johon voi tehdä vapaamuotoisen ennakoilmoituksen saapumisesta. Maa- ja metsätalousministeriöstä saa myös kaupungin- /kunnaneläinlääkärin yhteystiedot.
- 4) Sovittava oman kaupungin-/kunnaneläinlääkärin kanssa eläinlääkäritarkastuksesta (kliininen terveystarkastus), joka täytyy tehdä 3 vrk:n sisällä siitä, kun lintu on tullut maahan. Eläinlääkäri tarkastaa samalla, että tuontiluvan edellyttämät todistukset ja asiakirjat ovat asianmukaiset.
- 5) Linnun on oltava joko umpirengastettu tai mikrosirutettu ennen maahantuontia.

- 6) Kasvattajalta/kauppiaalta on saatava kauppakirja, josta käy ilmi ostettu lintu. Yksi kopio jää kasvattajalle/kauppiaalle, toinen sinulle.
- 7) Mahdollisesti tarvittavat CITES-paperit A-lajeille haetaan kasvattajan/kauppiaan toimesta. Näistä tulee myöskin saada erillinen todistus. EU-alueella tapahtuvaan kauppaan riittää A-lajien osalta tuontimaassa tehtävä siirtoilmoitus, muille CITES-luokille ei vaadita mitään toimenpiteitä.

Maahantuontilupa on eläinlääkinnällinen lupa-asiakirja, jolla pyritään estämään tarttuvien eläintautien leviäminen Suomeen. Tuontilupa haetaan kirjallisesti anoen suoraan maa- ja metsätalousministeriöstä ja se maksaa 81€ (25.5.2005). Lupa täytyy maksaa etukäteen ennen maahantuontia. Hakemuksesta tulee käydä ilmi, kuinka monta lintua on tarkoitus tuoda maahan. Tuontilupa on voimassa vuoden (1 vuosi).

Lähtömaan eläinlääkäristä ja laboratoriotesteistä joutuu useimmiten maksamaan, joten linnun hintaan saattaa tulla lisäkustannuksia, ellei toisin ole sovittu. Mikäli lintua ei ole umpirengastettu, joutuu sille laittamaan mikrosirun, mikä ei sekään ole ilmainen operaatio. Kotimaassa tehty eläinlääkäritarkastus maksaa Helsingin taksan mukaisesti 35€ + kilometrikorvaukset 0,40€/km (eläinlääkäri tulee kotiin). Mikä tahansa eläinlääkäri ei käy, vaan kyseessä täytyy olla kaupungin/kunnan virallinen eläinlääkäri.

HUOM! Vaatimukset saattavat muuttua ajan myötä. Ne saattavat myös vaihdella lähtömaan ja lajin mukaan. Jos olet tuomassa lintua, varmista yksityiskohdat maa- ja metsätalousministeriöltä hyvissä ajoin ennen tuontia.

Linkejä:

www.mmm.fi tai puh. 09-16001 (vaihde)

www.vogelzuchtverein-sprendlingen.de/html/sven_muller.html

(Tamun kasvattaja; kasvattaa myös mm. *Agapornis taranta* & *A. roseicollis*. Mahdollisesti myöhemmin muitakin lajeja.)

www.papageienzucht-christian.de

(saksalainen suuri kasvattaja, mm. kakaduja, aroja, avoparikaijoja, harmaapapukaijoja, joitain amatsoneja ja keoja)

www.schifferstadt.com/start.htm (Vogelpark)

www.koelle-zoo.de/index.htm (Eläinkauppa)

Vauva tuli taloon

TOTUTTELUA

Tiistaipäivänä, 21. kesäkuuta, kävin noutamassa Haminasta Mikan ja Sallan kasvattaman siniotsavauvan. Kun taloa oli tutkailtu ja pihapiiriä katseltu, "vanhemmat" hyvästelivät pikkuisen ja lapsi sujautettiin kuljetusboksiin. Velhoksi ristitty pikkuisen ei ollut moksiskaan, vaan alkoi saman tien leikkimään peilillä, joka oli neitokakaduilta jäänyt boksiin. Kotiin tultua alkoi melkein välittömästi ruuan kerjääminen, josta minua olikin jo ohjeistettu. Valmistelin mikrossa myslieherkkua Velholle, ja jäähdyttelin kuuman aterian jääpaloilla. Vauva söi oikein kovalla ruokahalulla, ja itseä jo hieman huolestutti, että tukehtuukohan tuo. Syöntien ja rapsuttelujen jälkeen Velho siirtyikin jo yöpuulle, olihan kellokin jo lähempänä kahtatoista.

Seuraavana aamuna heräilin kuuden tienoilla, syötin myslinannaa Velholle ja lähdin työmaalle. Poikasen terävien kynsien naarmuttamat käsi-varret taisivat olla hauskakkin näky. Illalla Velho pelotteli neitoja tutkimalla näiden häkin kattoa ja itsepintaisesti yritti päästä käsittelymään kaukosäätimen nappeja. Napit sain sen jättämään rauhaan kaukosäätimen piiloutuksella, mutta sitten Koko, koirasneitoni, lensi Velhon häkin pinnoihin. Aluksi kumpikin vain katselivat toisiaan, mutta sitten Velho leväytti siipensä, nosti kaikki pään

höyhenet pystyyn ja avasi nokkansa. Näky oli melko vaikuttava! Koko huomasi heti, kenen häkistä oli kyse ja siirtyi oman kortteerinsa katolle. Kun pikkuisen alkoi pureskelemaan farkkujani ja vyöni solkea, huomasin, että nyt tarvitaan purtavaa. Kiipeilypuusta löytyikin sitten vaikka ja mitä pahvia syötäväksi ja tikapuut kiipeiltäväksi.

JUHANNUS REISSUSSA

Torstaina töistä tultuani ruokin Velhon ja laitoin neidot matkahäkkiin kovan taistelun jälkeen. Velho puolestaan meni boksiin yhtä kiltisti kuin ennenkin ja matka juhannuksen viettoon saattoi alkaa. Juhannus meni uusia ihmisiä ja toisia lintuja ihmetellessä. Oudossa paikassa vapaana ollessaan Velho törmäili ikkunoihin, joten katsoin paremmaksi pitää sitä häkissä, ennen kuin isompia vahinkoja sattuisi. Aurinkoisena sunnuntaipäivänä Velho pääsi kokeilemaan suihkuttelua, ja innoissaanhan pikkuisen oli. Kakkakoulukin alkoi tuottamaan pientä tulosta, tosin omistajallekin jäi vielä opittavaa. Kun linnulle hokee "tee kakka", ei kättä kannata pitää sen alla... Kotimatka kuljetuskopassa sujui hyvin, ja iltaruuan jälkeen Velho meni odotetusti suoraan yöunille vauhdikkaan viikonlopun jäljiltä väsyneenä.

LUONNETTAKIN LÖYTYY

Maanantaina Velho oli maailman kultaisin lintu, sain paljon pusuja ja sain rapsuttaa. Kokoa Velho kyllä pelotteli pahasti. Kulki nokka auki siivet levällään kohti, ja Koko peruutti samassa asennossa. Elämänsä ensimmäisen, parin minuutin mittaisen, jäähyn jälkeen Velho jätti (toistaiseksi) neidot rauhaan.

Soittelin Sallalle ja vaihdoimme pikkuamatsonien kuulumiset. Ennen nukkumaan-

menoa katsoimme Velhon kanssa televisiota, kunnes se lenteli kohti häkkiä väsähtäneenä, ja pälätteli itsensä uneen nukkumaorrella.

Tiistaina olikin sitten jo toinen ääni kellossa. Ruokaa vaadittiin tietenkin heti kun tulin töistä, mutta mikään ei tuntunut kelpaavan! Metsämarjapiltin Velho käytti käsivarsieni ja työvaatteideni sotkemiseen. Onneksi raksalla ei ole niin väliä, onko vaatteissa tahroja. Viikonloppuna hyvin syötetty ja huomioitu pikkuinen oli tietenkin tottunut vaatimaan, ja aloin uskoa Mikan kantaa siitä, että nämä syötöt ovat Velholle enemmänkin traditioita kuin syömätaidon puutetta. En kiinnittänyt kerjäämiseen mitään huomiota, ja Velho lopetti parissa minuutissa, katseli minua nukkumaorreltaan ja meni sikeille! Se oli tainnut hypyyttää minua aiemmin päivällä ihan huvikseen hoksattuaan, että huolestuneelta omistajalta ruokaa saa kun haluaa, vaikka kupit notkuvatkin entisiä.

Seuraavana viikonloppuna vierailin vanhempieni luona koko lintuparven kanssa. Tein Velholle kuljetuskoppaan evääksi kosteaa sörsseliä, jossa oli pilttiä ja banaania. Tämä oli virhe, sillä eloisa lintu oli matkan aikana paiskannut kupin pois kopan seinästä, ja Velho-raukan sulat olivat ruuasta tahmeat. Seuraava ohjelmanumero olikin sitten suihku. Lauantaina kävin isäni kanssa mökillä, ja äitini toimi sillä aikaa "lapsenvahtina" Velholle. Sainkin sitten pari puhelua päivän aikana, kun Velho oli välillä ollut hieman mahdoton; lennellyt kaappikellon päälle puremaan koristeita ja muuta

mukavaa. Äidille oli tullut pieniä kauhunhetkiäkin, kun Velho näytti hävinneen talosta. Kovan hakeamisen jälkeen hiiren hiljainen tirppa oli kuitenkin löytynyt hattuhyllyltä.

ELÄMÄ VAKIINTUU

Elämä Velhon kanssa on asettunut tutuille urille. Käyttäytymisharjoituksiin kuluu jonkin verran aikaa - olen yrittänyt opettaa Velhon odottamaan, että haen sen puusta syömään, jotta se sitten myöhemmin osaisi istua puussa kiltisti minun ruokailujeni aikana. Menestys on vaihtelevaa...

Eteisen hattuhylly läheisine peileineen on osoittautunut paikaksi, jonne olisi kiva päästä, mutta josta olen pyrkinyt pitämään Velhon poissa, jotta takit säilyisivät puhtaampina ja henkarit ehjinä. Myös kirjoituspöydällä sijaitseva peiliikaappi on mielenkiintoinen katselukohde, varsinkin kun sen edessä on pieni karttapallo, jonka päällä Velho istuu tuijottelemassa itseään tai säikyttelemässä ikkunasta näkyviä puluja. Velho on ottanut komentajan paikan lintujen keskuudessa, ja pyrkii toisinaan uhkailemaan Kokoa. Tottakai amatsoni yrittää myös kokeilla rajojaan omistajansa kanssa. Eräänä päivänä söin jäätelöä sängylläni ja katsoin televisiota. Kun en antanut Velhon popsia Magnumia, se osoitti mieltään kunnolla ensimmäistä kertaa ja puraisi minua varpaasta niin, että ihokin meni rikki. Otin tirpan haltuuni käteen jo komensin olemaan purematta. Velho on oppinut makaamaan selällään kädellä rauhassa, joten tämä asento on hyvä rauhoituskeino, kun meno käy liian kuumaksi, ja kynnenleikkuunkin pystyy suorittamaan yksin.

Uusia ääniäkin Velho on oppinut, mystisiä jokelluksia sekä flirttivihellyksen, joko minulta tai Kokolta. Voisin olla varma, että se kerran yritti sanoa "tuletule" mutta yritykseksi vielä jäi. Hiemanennen nukkumaanmenoa Velho aina hekottelee itseksensä.

UHMAA ILMASSA

Elokuussa Velholle tuli uhmavaihe, ja omistajan käsinahat saivat satunnaisesti uutta väriä tuoreesta verestä, taikka olivat muuten vain pieniä rupia täynnä. Kielletyt paikat kävivät entistä kiinnostavammiksi, ja tahtojen taistoa sain linnun kanssa käydä, jotta sille pysyisi selvänä, kuka on isäntä talossa. Kerran oli turvaututtava keppiin Velhoa naulakon päältä hakiessa, sillä sormille ottaminen oli aivan toivotonta. Kun taloon saapui kerran vieras ihminen Velhoa katsomaan, päätti Velho näyttää, kuka on pomo. Lintu puraisi oikeaan käteeni varmaan parissa-kolmessakymmenessä sekunnissa kolme verta vuotavaa haavaa, joista yksi saattaa jättää jopa pysyvän arven. Velho ei siltikään saanut ajettua vierasta pois, vaan joutui häkkiin rauhoittumaan.

Vaikka osumia käsiin elokuussa satelikin, ei Velhon kanssa eläminen pelkkää tappelua ollut. Lintu oli edelleen sosiaalinen ja antoi rapsuttua silloin, kun sille itselle sopi. Edelleen Velho pitää rapsutuksesta ja pussailusta ajallaan, ja käy joskus sukimassa hiuksiani, kun katson televisiota. Puremisen sain vähenemään Terhin neuvolla napata lintua sormella nokalle ja kieltää samalla kun se yrittää purra. Konsti oli havaittu hyväksi Aman kanssa, joten kokeilin sitä Velhoon, ja toimii.

JÄNNITTÄVIÄ TAPAHTUMIA

Ensimmäinen eläinlääkäreissukin tehtiin. Eräänä aamuna alkoi Velhon peiton alta kuulua kummallista meteliä. Menin katsomaan mikä oli hätänä, ja näin linnun juuttuneen nokastaan lelun kiinnityslenkkiin. Velho oli avannut lenkissä olevan mutterin ja saanut ahdettua lenkin pään kaulan ja alanokan väliseen koloon. Pudotin lenkin, lelun ja linnun häkin katosta äkkiä alas, lelu irtosi ja

Velho ravisti lenkin pois nokasta. Lintu oli todella säikähtänyt ja hätääntynyt, ei antanut minun käsitellä ollenkaan. Otin linnun silti kiinni, laitoin kuljetuskoppaan ja matka päivystävälle eläinlääkärille saattoi alkaa. Tutkimushuoneeseen päästyämme oli Velho jo rauhoittunut, söi omenaa kädestäni ja katseli paikkaa. Lääkäri totesi nokan olevan ehjä ja suorassa, ja kun lintu sitä käyttikin, niin hätää ei pitäisi olla. Velhoa tarkkailtuani huomasiin myöhemmin turvotusta alanokan alla, ja tästä soitinkin vielä eläinlääkäriin, jossa arveltiin turvotuksen olevan trauman aiheuttamaa ja laskevan muutamassa päivässä. Näin sitten kävikin ja lintu on edelleen täysissä sielun ja ruumiin voimissa.

Eräänä syyskuisena viikonloppuna lähdin Velhon kanssa Mikan ja Sallan luokse poikastapamiseen. Paikalla oli viiden kultaposken lisäksi Velhon pikkusisko/-veli Nekku sekä talossa vakituisesti asuvat linnut, ihmiset ja koirat. Velho ja Nekku selvästikin muistivat toisensa ja suukottelivatkin toisiaan. Kyllähän "lasten" nahisteluakin esiintyi, ja vanhemman oikeudella selvästi pienempi Velho vähän nokitteli nuorempaansa halutessaan tilaa viereensä. Kultaposkista Velho ei niin välittänyt, touhuili olohuoneen suuressa kiipeilypuussa mieluummin omiaan kuin olisi leikkinyt toisten kanssa, mutta kyllä muutamia rapsutteluja, pusuja ja nokitteluja siniotsan ja kultaposkien välillä nähtiin. Kävimme myös moikkaamassa Velhon ja Nekun vanhempia, joita Velho todella jännittyneenä katseli muiden villien amatsonien lisäksi. Omistajan poissaollessa Velho oli kuulemma ollut vähän "vauhti päällä" ja rikkonut kukkapurkin ja jäänyt jonkun kukkapurkin allekin. Tapaturma-altis lintu, ei voi muuta sanoa. Illalla ennen nukkumaanmenoa saatiin napattua rinnasta höyhenet DNA-testiä varten, ja undulaattien huoneessa yön vietettyään Velho lähti kanssani kotia kohti.

Teksti: Ilkka Jylhä-Ollila

Kuvat: Salla Lampikari, Milla Törhönen, Sabine Fehrmann

Nokka vinossa?

Yksi helpoimmin havaittavista vammoista linnuilla lienee nokan ongelmat. Nokan ylikasvu, ristipurenta ja epätasainen pinta ovat esimerkkeinä selvästi havaittavista oireista, joiden syyn selvittäminen saattaa välillä olla tavanomaista haastavampaa.

Syyt voidaan karkeasti jakaa synnynnäisiin ja hankittuihin vikoihin. Yleensä harrastaja tapaa lähinnä viimeksi mainitun ryhmän edustajia, jotka voidaan vielä karkeasti jakaa alaryhmiin ruokinnalliset, infektiiviset sekä traumaattiset syyt.

Ruokinnan kalkin, fosforin ja muiden kivennäisaineiden epätasapaino muuttaa nokkaluun muotoa tai asentoa kasvukauden aikana, mutta myös myöhemmin elämässä. Myös vitamiinien puute tai yliannos aiheuttaa oireita. Yleisin ja tärkein näistä on krooninen A-vitamiinin puute. Tasapainoinen ja monipuolinen dieetti onkin terveen nokan perusta. Oksat ja muut, joihin lintu voi kuluttaa nokkaansa, ovat myös tärkeitä.

Infektiivisistä syistä klassikko on kalkkijalkapunkki (*Cnemodoptes* sp.), joka aiheuttaa ongelmia etenkin undulaateilla ja nymfiparakiiteilla (kanarialinnut), mutta myös suuremmilla papukaijoilla (esim. rosellat ja kakadut). Tehokkaan lääkityksen ansiosta tilanne on muuttunut 20 vuodessa selvästi; nykyään praktiikassa ei tapaa klassista muotoa kuin jokusen kerran vuodessa. Usein muutokset alkavat suupielistä ja vahanahan alueelta, jonne kehittyy selvä hunajakennomainen rakenne, kun elimistö puolustautuu kaivautuvia loisia vastaan. Diagnoosia varten riittävät usein hyvä valo ja tavallinen suurennuslasi. Paikallishoitona voidaan käyttää esim. pientä määrää parafiiniöljyä pumpulitukossa, jolloin loiset "hukuvat". Vakavimmissa tapauksissa ivermektiini-

lääkitys voi olla paikallaan. Muita infektiivisiä syitä ovat mm. PBF, bakteerien aiheuttamat paiseet, krooninen sierainvuoto sekä sieni-infektiot.

Erilaisia nokkaa vahingoittavia traumoja aiheuttavat esimerkiksi häkkitoverin purema, sopimaton tai kova lelu, nokan takertuminen tai jumiutumisen johonkin, törmäilyt ikkunoihin tms. sekä tietysti vierasesineet.

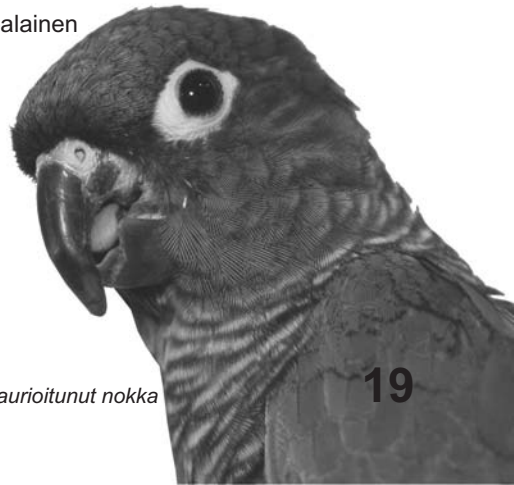
Vaikka kasvainten aiheuttamat muutokset ovatkin harvinaisia, törmää vastaanotolla joskus myös niihin. Siksi sekin mahdollisuus on aina tutkittava näytepalan avulla, mikäli muita syitä muutoksiin ei löydy.

Nokan vaurioihin on syytä tarttua varhaisessa vaiheessa. Vioittuneen nokan hoidossa on ensisijaisesti tärkeintä varmistaa, että lintu saa syötyä tarpeellisen määrän ravintoa. Mikäli lintu laihtuu ja yleiskunto huononee, on syytä hakeutua eläinlääkärille. Tällöin ensihoitona todennäköisesti tasoitetaan nokkaa. Tätä saatetaan joutua toistamaan säännöllisesti, mikäli aiheuttavaa syytä ei pystytä korjaamaan.

On syytä muistaa, että useimmiten nokan vauriot eivät ole esteenä linnun onnelliselle elämälle, mikäli ne hoidetaan asiallisesti.

Teksti Einar Eriksson

Kuva Sanne Lappalainen

Tapaturmassa vaurioitunut nokka

Espoon Eläinkeskus

*** Suomen laajin valikoima papukaijojen leluja**

*** Tilauksesta upeat
Montana Cage -häkit**

*** Myös nettikauppa!
www.elainkeskus.net**

Espoon Eläinkeskus Oy, Sokerilinnantie 4, Leppävaara p. 09-57131820

www.4pets.org

4 PETS

Best shop

www.4pets.fi

Best shop

RUOHOLAHTI

Kauppa keskus p.694 08 94
Ark. 11.00 - 19.00 La.11.00-16.00

TÖÖLÖ

Mannerh.t.106 p.241 00 75
Ark. 10.00 - 18.00 La.10.00 - 15.00

KÄPYLÄ

Pohjolankatu 1 p.757 33 07
Ark. 10.00 - 18.00 La.10.00 - 14.00

MALMI

Kirkonkyläntie 9 p.342 32 32
Ark. 10.00 - 19.00 La.10.00 - 15.00

ITÄKESKUS

Kauppa keskus p.343 31 06
Pikku Bulevardi 2 krs.
Ark. 10.00 - 19.00 La.10.00 - 16.00

HAKANIEMI

Hämeentie 6 p.735 712
Ark. 10.00 - 18.00 La.10.00 - 15.00

4 PETS

Fleecevaljaat!

2 vuotta sitten kävi selväksi, että Ekku-siniotsani tulisi aina vihaamaan tehdasvaljaita sydämensä pohjasta. Samoihin aikoihin ompelin kuljetushäkkiin talvihuppua fleecekankaasta, johon Ekku puolestaan ihastui silmittömästi. Se kiehnäsi ja möyri kankaassa, ja sen sai kietoa fleeseen kaulaa myöten ilman sen kummempia mielenilmauksia. Tästä syntyikin ensimmäinen ajatus kotitekoisista fleecekangasvaljaista. Noin puolen vuoden kuluttua, lukuisten kokeilujen jälkeen, käytössä oli ensimmäistä kertaa nykyisen mallin mukaiset valjaat, joita Ekku onkin tyytyväisenä käyttänyt siitä lähtien. Olen tehnyt valjaita myös muille papukaijoille, ja kaikenkaikkiaan linnut ovat hyväksyneet ne loistavasti. Pehmeä materiaali, keveys ja lukkojen vähäisyys tuntuvat olevan niiden mieleen.

Seuraavassa esittelen valjaiden tekoon kuuluvat työvaiheet sen mukaan, miten itse olen ne tehnyt. Mielikuvitusta ja kekseliäisyyttä kannattaa kuitenkin käyttää, sillä aina voi löytyä keino tehdä valjaista vielä himpun verran paremmat!

ESIVALMISTELUT JA TARVIKKEET

Ihan ensimmäisenä tarvitaan linnun rinnan ympärys (YMP) siipien alta mitattuna. Mittaus on helpoin tehdä pehmeällä kangassuikaleella, rullamitta kun todennäköisesti aiheuttaa paniikkireaktion. Kuten mitään lintujen

käsittelyä, mittaustakaan ei saisi tehdä väkisin. Jos lintu ei ole täysin käsiteltävissä ja jo mittauksen kanssa tulee ongelmia, kannattaa koko projektia lykätä hamaan tulevaisuuteen ja aloittaa linnun totuttaminen käsittelyyn kaikessa rauhassa. Tätä taitoa tarvitaan joka tapauksessa valjaita päälle pukiessa.

Fleecekangasta tarvitaan 2 * YMP verran. Tämä sen takia, että valjaat tehdään kaksinkertaisesta kankaasta ja suikaleet leikataan aina pitkittäissuunnassa. Poikittain leikattu fleecekangas joustaa liikaa. Loppukankaasta voikin sitten tehdä vaikka kuljetushäkkiin talvihupun. Ompeluun tarvitaan kankaan väristä lankaa ja kiinnitykseen kolme kappaletta sopivan kokoisia D- tai O-lenkkejä. Itse olen nyttemmin todennut O-lenkit paremmiksi, sillä niitä löytyy helpommin umpinaisina, jolloin lintu ei pysty purkamaan yksittäisiä lankoja lenkin raosta.

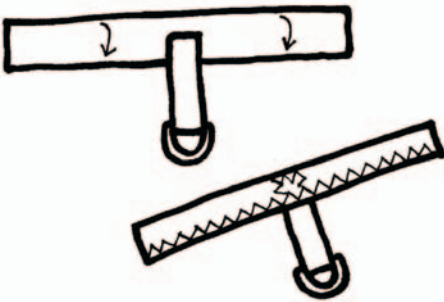
Lisäksi tarvitaan talutusnaru, joksi käy vaikkapa tavallinen pienen koiran tai kissan talutusnaru. Itse olen käyttänyt nauhaa, jonka päähän on kiinnityslukoksi ommeltu leluista tuttu ruuvattava lukko. Tämän olen valinnut siksi, että se on normaalia lukkoa hitaampi avata nokalla, ja siten myös turvallisempi.

1 . SELKÄKAPPALE

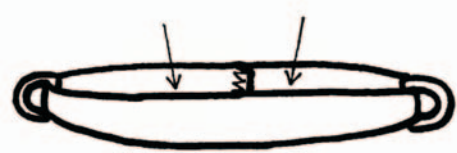
Ensimmäisenä tehdään selkään tuleva kappale. Leikataan kankaan reunasta pit-kittäin, siis venymättömään suuntaan, 1-1,5 cm leveä suikale, jonka pituus on kokonaisuudessaan noin $0,5 * YMP$. Leveyttä voi soveltaa linnun ja lenkkien koon mukaan! Tähän kappaleeseen pujotetaan yksi lenkeistä, ja kappale ommellaan kaksinkerroin reunoja pitkin siistillä siksakilla. Lenkin kohtaa ommellessa kannattaa asetella siksak siten, että se menee lenkin yli, ja näin vahvistaa kiinnitystä.

2. KAULAKAPPALE

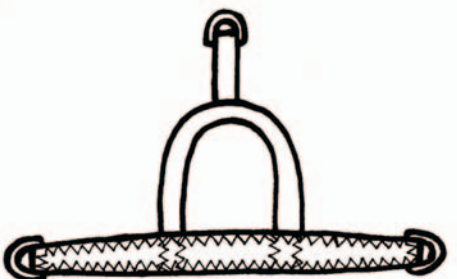

Seuraavasta kappaleesta syntyy linnun kaulan ympärille tuleva osa. Sitä varten tarvitaan 2-3 cm leveä suikale, jonka pituus on $0,9 * YMP$. Tämä taitetaan pituussuunnassa kaksinkerroin, ja keskelle kerrosten väliin kiinnitetään nuppineulalla ensimmäisenä tehty selkäosa. Avoin reuna ommellaan siksakilla. Selkäosan kiinnityskohta kannattaa kiertää siksakilla kokonaan ympäri, jotta kiinnityksestä tulisi tukeva.

3. RINTAKAPPALE

Rintakappaletta varten leikataan pitkä suikale, jonka leveys on hiukan normaalinauhaa suurempi. Pituus määritetään siten, että nauha kaksinkerroin taitettuna, lisätyn kahdella lenkillä, tekee yhteensä linnun ympärysmitan YMP . Kaavamaisesti ilmaistuna suikaleen pituus on siis $2 * (YMP - 2 * \text{lenkin halkaisija})$.

Tähän suikaleeseen pujotetaan kaksi jäljellä olevaa lenkkiä, ja sen päät ommellaan nurjalta puolelta yhteen. Lopputulos käännetään oikeinpäin ja sauma siirretään keskelle. Koska lenkit tulevat päihin ja suikale on normaalia leveämpi, kavennetaan päitä leikkaamalla sen verran, että lenkit mahtuvat olemaan paikoillaan. Kaulakappaleen päät kiinnitetään nuppineuloilla kahden kangaskerroksen väliin siten, että ulkopuolelle jäävät osat ovat pidemmät kuin kaulalenkin päiden väliin jäävä osa. Lopuksi koko komeus ommellaan kasaan reunoja myöten. Sekä lenkkien että kaulakappaleen päiden kiinnitykset kannattaa vahvistaa. Koko valjaiden ommellut reunat voi vielä huolitella leikkaamalla saksilla siksakkien ulkopuolelle rönsyilevät reunukset.

PUKEMINEN JA KÄYTTÖ

Valjaat puetaan päälle pujottamalla ne linnun pään yli ja vetämällä rintakappaleen päät siipien ali selän puolelle. Selän takana kaikki kolme lenkkiä kiinnitetään talutusnarun lukolla yhteen. Pukeminen on pyrittävä hoitamaan mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti. Missään nimessä lintua ei saa päästää karkuun valjaiden roikkuessa kaulan ympärillä! Malti on valttia, samoin kuin ylenpalttinen kehuminen ja palkitseminen pienimmistäkin onnistumisista hetkistä.

Turvallisia ulkoiluhetkiä sinulle ja linnullesi!

Teksti ja kuvat Milla Törhönen

AMMATTITAITOA ELÄINTEN EHDOKSILLA

Lemmikkieläinliike Faunatar on vuodesta 1980 alkaen toiminut, alansa johtava Lemmikkieläinliike-ketju Suomessa. Liikkeidemme valikoimiin kuuluvat koirien, kissojen ja muiden lemmikkieläinten ruokien ja tarvikkeiden lisäksi myös akvaariot kaloiheen ja kasveineen, sekä pieneläimet kuten jyrtsijät, kanit, linnut ja terraarioeläimet.

**Kuukauden tarjouserät ja paljon eläinasiaa:
www.faunatar.fi**

Faunatar

Espoo:

Iso Omena (09) 452 3858
Sello (09) 853 1994

Helsinki

Arabia (09) 272 2960
Itäkeskus (09) 323 5471
Kannelmäki (09) 566 8586
Malmi (09) 345 2009

Hyrylä

(09) 274 3363

Hämeenlinna

(03) 616 5511

Jyväskylä

(014) 211 021

Järvenpää

(09) 271 1755

Kotka

(05) 260 6010

Kouvola

(05) 535 4370

Lahti

(03) 781 1001

Lappeenranta

(05) 416 2947

Lohja

(019) 324 511

Pirkkala

(03) 263 3606

Raisio

(02) 332 3550

Seinäjoki

(06) 423 3466

Vantaa, Myyrmäki (09) 504 3616

Lemmikkilinnut Kaijuli ry:n jäsenille kaikista myymälöistämme

-10%

lintujen ruoista ja tarvikkeista

Valikoimamme eri myymälöissä saattavat vaihdella jonkin verran

Kasvattaja vai pesittäjä?

Pesityksen suosio on lisääntymässä nuorten keskuudessa, mutta pesitykseen liittyvää vastuuta eivät kaikki nuoret ymmärrä. Monilta myös puuttuu tietoa siitä, millaista lintua ei tulisi pesittää ja se, mitä eroa kasva-tuksella ja pesityksellä sittenkin on. Tässä jutussa on tarkoitus tuoda nämä asiat esille nimenomaan nuoren näkökulmasta.

Vaikka *kasvattajan* voi määritellä monella tavalla, ei yleisesti ensimmäisiä kertoja pesittänyttä sellaiseksi lueta, vaan tämä on nimenomaan *pesittäjä*. Kasvattajaksi tuleminen vaatii muutakin, kuten kokemusta ja tietoa lajistaan usean vuoden ajalta. Hyvä kasvattaja osaa myös auttaa ja neuvoa muita yleisimmissä ongelmassa ja ottaa huomioon, että tapaus voikin olla erilainen kuin se oman poikasen kohdalle sattunut. Hän taitaa käsinruokinnan (*Huom! Tätä taitoa ei voi opiskella oma-toimisesti vaarantamatta poikasten henkeä!*) ja tietää, milloin joku lintu on poistettava pesityksestä. Kasvattajalla on myös tavoitteita ja tämä tuntee lajinsa periytymiseen liittyvät säännöt. Kokemus ratkaisee, mutta hyvä pesittäjä tai kasvattaja on valmis oppimaan ja opiskelemaan lisää aina, kun siihen tulee tarve.

Pesittäjä taas on harrastaja, joka teettää linnuillaan joskus poikasia asiasta enemmän tietämättä. Toki satunnaisen pesittäjänkin on hyvä opetella joitain ongelmatilanteita ja apukeinoja niihin, eikä periytymisenkään oppiminen ole huono idea. Ensisijaisen tärkeää pesittäjällekin on olla käyttämättä sairasta tai huonokuntoista lintua pesitykseen.

LINNUN VALINTA

Emojen valinta on myös tärkeä osa pesitystä, joka usein jää valitettavan vähälle huomiolle. Ehdottoman tärkeää on valita terve ja hyväkuntoinen lintu. Terve lintu syö hyvin, uloste ei ole liian löysää tai tahri höyhenpukua, e ikä nokasta tai silmistä tule eritteitä. Terve lintu on myös eloisa. Käytöksen muuttuminen on usein hälyttävä merkki, joskin pesää puolustaessa terveinkin linnun aggressiivisuus usein lisääntyy, esimerkiksi häkkiin koskettaessa tai sitä lähestyttäessä.

Jos molemmilla emoilla on sama huono piirre (esimerkkinä lutino neitokakadun kalju päälaki), ei niitä kannata pesittää keskenään, sillä sitä todennäköisemmin se periytyy poikasille. Synnynnäisen vian omaavaa lintua ei myöskään tulisi pesittää, sillä tämäkin vika voi periytyä poikasille. Sukulaisten pesittämisessä on myös paljon samoja riskejä, ja monilla poikasilla onkin synnynnäisiä vikoja ja useat menehtyvät nuorena sairauksiin tai puutoksiin, vaikka ulkoisesti näyttäisivätkin terveiltä.

Kasvattajaksi aikova tai muuten aiheesta kiinnostuneempi pesittäjä voikin sitten miettiä linnun ominaisuuksia tarkemmin värin, luonteen

tai esimerkiksi linnun koon kannalta ja yrittää saada jonkin hyvän ominaisuuden periytymään poikasille. Tässä vaiheessa pitää usein opiskella lajin genetiikkaa tarkemmin ja valita parit ottaen se huomioon. Esimerkiksi pienikokoiselle, mutta jalostamisen kannalta monen muun hyvän ominaisuuden omaavalle linnulle kannattaa hankkia isokokoinen (ja tietysti myös hyväkuntoinen) pari. Samaa periaatetta voi käyttää myös muiden ominaisuuksien kohdalla.

VASTUU

Vastuun kantaminen on olennainen osa kasvatusta ja pesitystä. Emojen ja poikasten terveyttä tulisi tarkkailla, ja poikasille tulisi etsiä hyvä koti, joka on vaivautunut lukemaan lajista ja sen hoidosta jotain tai omistaa lintuja jo ennestään ja hoitaa niitä selvästi hyvin.

Kirjatiedon tutkimiseen voi paneutua kunnolla ja harkita asiaa pitkään ennen pesityksen aloittamista, sillä kaikki ei aina mene kuten pitää. Lemmikkilinnuista kertovia kirjoja saa lähinnä

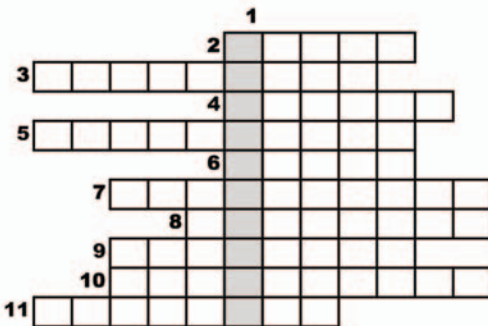

englanniksi ja niitäkin vain hyvin varustetuista kirjakaupoista tai joistain kirjastoista. Internetin kautta hakukoneilla löytyy toki suomeksikin (haku-sanaksi esim. undulaatti + pesitys) hieman hyvää tietoa, ja englantia ymmärtäville löytyy aiheesta vielä enemmän asiaa. Parasta olisi lukea aina monesta lähteestä, sillä kokemattomilla on usein tapana ymmärtää väärin, ja pesitystä koskeva väärä tieto voi olla kohtalokasta.

Teksti: Anni Pohja

Kuvat: Kati Kokkonen

Ristikkotehtävä

- 1 Psittaciformes
- 2 Neitokakadut ovat ___ lintuja
- 3 Rosellojen kotimaa
- 4 Linnun häkki ei saa olla ____
- 5 Kakadut -heimon tieteellinen nimi
- 6 Toinen harmaapapukaijan alalaji
- 7 Kanarianhempon toinen nimi
- 8 Avokado on linnuilta ___ hedelmä
- 9 Yksi agaporniksen nimityksistä
- 10 Mikä on Forpus coelestis suomeksi?
- 11 Linnuille terveellinen ruoka

KUVAPÄHKINÄ

Kuvapäähkinään voit osallistua laittamalla kuvien lintujen joko tieteelliset tai kotimaiset nimet numerjärjestyksessä osoitteeseen maami@papukaijat.net tai postikortilla: Maarit Räinen, Kapustakuja 7, 71480 Kurkimäki. Kilpailu päättyy 31.3.2006 ja oikein arvanneiden kesken arvomme lintuaiheisia palkintoja.

Piirustuskilpailun satoa

Kaijuleiden nuorisotiimi järjesti piirustuskilpailun keväällä 2005, aiheena tietenkin linnut. Isompien sarjan voitti Laura Kurkela ja pienempien sarjan Karoliina Hämäläinen. Kannustuspalkinto hyvästä toteutuksesta ja ideoinnista meni Ronja Kivistölle.

Keskustan Eläinkauppa

170 m² keskellä Helsinkiä !

**Keskustan laajin
valikoima,
paljon leluja, alan
uutuudet**

**Irtoruoat, pelletit, herkut
Tule & tutustu!**

**KALEVANKATU 14,
00100 HELSINKI
Puh. 602 413**

LEMMIKKIKESKUS LILZOO OY

KAUPPURIENKATU 32, OULU

p.08-311 7574

MAUSTETIE, OULUNSALO

p.08-520 8578

Lemmikkilinnut Kaijuli ry:n jäsenkortilla 10% alennus!

SUOMEN SUURIN LEMMIKKIELÄINKAUPPA

- Paras valikoima
- Kilpailukykyiset hinnat
- Pitkät aukioloajat
- Ilmaiset ja hyvät pysäköintitilat
- Hyvä ja asiantunteva palvelu
- 10% alennus Kaijuleitten jäsenille lintujen ruoista ja tarvikkeista

L E M M I K K I T A L O

Black Bull

Ostoskatu 18-20 Lahti (liipolanostari) p.03-7510141 avoinna ark 10-19 la 9-15

**Kaijuli Ry:n jäsenkortilla
kaikista normaalihintaisista
lintutarvikkeista- ja ruoista –10%.**

TERVETULOA!

**Megaeläin Herttoniemi
Kauppakeskus Megahertsi, Insinöörinkatu 2, Helsinki
p. 09-693 2824
Avoinna ma-pe 10-19, la 10-16**

**Megaeläin Itäkeskus
Itäkeskus, Tallinnanaukio 6, Helsinki
p. 09-693 2822
Avoinna ma-pe 10-19, la 10-16**

www.megaelain.fi